

Linie, ved Prisnedsettelse aldeles tilintetgjøre den og saaledes tvinge den mindre Konkurrent til at overgive sig, til at abandonnere sit Kbeheri; ogsaa dette have vi Exempler paa. — Digeoversor saadanne Exempler paa Kapitalens Magt hertilands, hvor der ikke er Meget, og hvor den Emule, der er, samler sig paa et mere mægtigt Selskabs Haand, er det ikke unaturligt, at der vækkes en Frygt med Hensyn til den Foranstaltning, som den ærede Finantsminister ved denne særlige Lov ønsker fortrinnsvis at begunstige ved at staae en Undtagelseslov for den. Naar jeg imidlertid ikke her har troet at burde have Betæneligheder, der ikke kunne fastslaaes med bestemte Tal og heller ikke udtrykelig kunne overføres fra andre lignende Virksomheder, er det begrundet i, at, hvad der her forlanges, egentlig kun er en nødtvungen Udførsel i Lovforslagsform af, hvad der i Grundtanken kan siges at være nedlagt i Lovbrevet af 4de Juli 1863; det er ikke just selve Formen, men Grundtanken er uretlig i den Henseende tilstede. Naar der saaledes siges i Lovbrevets § 25, at Overtolddbestyrelsen skal „være bemyndiget til at bevilge den erlagte Indførsels-told tilbagebetalt af Gjenstande, som udføres af Toldterritoriet, naar Omstændighederne efter anstillet Undersøgelse i de enkelte mødende Tilfælde findes at tale derfor“, og endvidere i § 27, at „Overtolddbestyrelsen skal derhos være bemyndiget til ogsaa ellers, efter anstillet Undersøgelse i de enkelte Tilfælde og under fornøden Kontrol, at tilstaa Godtgjørelse af den af Materialerne eller Hjælpstoffer erlagte Indførsels-told, naar indenlandske Fabrikater udføres“ — saa er det, om det end ikke aldeles nødtvungen er det Samme i de enkelte Tilfælde, dog i Grundtanken det Samme, som her foreslaas. Overtolddbestyrelsen kan f. Ex. tilstaa Godtgjørelse for den erlagte Told af den Silke, hvormed den Hat er foret, der udføres, og der eksisterer for Tiden en bestemt beslægtet Næringsvei, som har en lignende Stilling som den, Retifikationsanstalten efter dette Lovforslag vil faae, nemlig Sukkerraffinaderierne. Disse modtage jo nemlig deres Materiale ved Indførslen af Raafukker, dels ogsaa ved her i Landet tilvirket Sukker, altsaa, de modtage til Fabrikation Hjælpstoffer saavel fra Udlandet som fra Indlandet, og naar dette Materiale undertages Raffinering, faae de, uden Hensyn til, om det er Hjælpstoffer fra selve Landet, der under den første Fabrikation have afgivet den dertil beslægtede Told eller ei, en af Administrationen efter Lovens Regler fastsat Godtgjørelse. Noget Lignende vil blive Tilfældet med Retifikationsanstalten: den vil faae sine Hjælpstoffer dels ved Indførsel af raa Sprit og dels ved her i Landet fabrikerede og ved første Fabrikation tolgivne Raastoffer, og paa samme Maade, som Tilfældet er med Raffi-

naderierne, faae den der tidligere erlagte Told paa Raastofferne godtgjort ved Udførselen. Det er saa nødtvungen beslægtede Forhold, at jeg trods de Indvendinger, der reises fra Fremgangsmaaden, Tidspunktet, Betimeligheden, Principerne for Fabrikationen osv., ikke har kunnet negte denne Anomalie en vis Anerkjendelse. Men jeg vil henstille, om det ikke, naar man nu gaar denne Vej med Hensyn til Retifikationsanstalten, vil være nødvendigt, tydeligere end sket er, at fastslaa ogsaa for andre Næringsveje en nærmere Bestemmelse for Toldgodtgjørelse af udførte Fabrikata. Jeg sigter saaledes f. Ex. til Udførselen af heri Landet byggede Skibe, naar de bygges for fremmed Regning. De faae sandsynligvis endel Toldgodtgjørelse, men utvivlsomt ingenlunde paa en saa opmuntrende Maade, som denne Lov tilsigter det for Retifikationsanstalten. Naar vi nu faae et Par Skibsbyggerier, liggende ved Øresund, antager jeg, at vi, uagtet vi maa indføre det Allervæsentligste af Raastofferne og Materialet, med Held ville kunne konkurrere med andre Anstalter, saa at vi blive istand til at udføre Skibe til fremmede Hænder. Denne Virksomhed vil, forekommer det mig, have en lignende Ret til Toldgodtgjørelse — selvfølgelig naar Statskassen ikke forurettes — som den Virksomhed, hvorom der ellers her er Tale. Jeg tænker ogsaa paa andre Virksomheder, f. Ex. paa Bogfabriken i Randers, der sender endel Bogne til fremmede Steder. Naar den nu ved Udsendelsen en saadan Toldgodtgjørelse, at man kan sige, at dens Virksomhed bliver ligesaa kulant behandlet, som den ærede Finantsminister vil have behandlet Retifikationsanstalten her? Hvis dette ikke skulde være Tilfældet, henstiller jeg, om det foreløbige Skridt, man her gjør, ikke fortjener for vor Industris Skyld at efterfølges ogsaa paa andre Punkter efter helt andre og sikrere Regler for Fabrikaterne end dem, der nu gives. — Der er dog en Grund endnu, der har bevæget mig til at gaa med til Lovforslaget, og det er den, at den Stilling, vi her ville give Retifikationsanstalten, mulig vil lette en Virksomhed, der ikke blot kan forøge Arbejdsfortjenesten og Altsfortjenesten, men mulig ogsaa afføde en ny Tilvæxt, en ny Forøgelse af en anden os endnu mere naturlig Næringsvei, nemlig Skibsfarten. Som Stillingen nu er, saa vidt mig bekendt, tilvirkes og udføres der ikke mere Sprit her i Landet, end at der overhovedet ikke kan knyttes nogen direkte Forbindelse, end sige nogen direkte Skibsfart med de sydlige Havne, som navnlig bruge Sprit. Naar derimod denne Retifikationsanstalt kan udvikle sig saaledes, som jeg antager, Planen er, altsaa ikke blot ved Hjælp af indenlandske men ogsaa særlig ved Hjælp af udenlandske Raamaterialer, da vil der derpaa kunne bygges en direkte Dampskibsforbindelse — altsaa